

یوزپلنگ‌ها عینک آفتابی دارند!

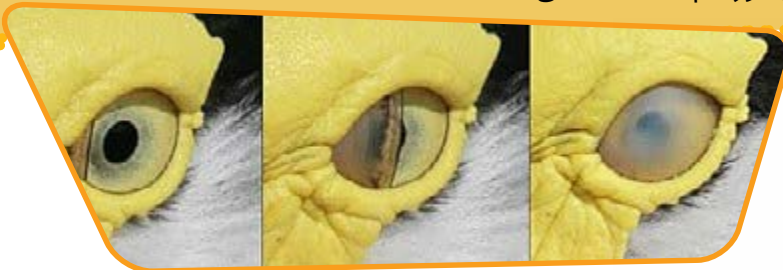
مراقبتِ جانوران از چشم‌ها

بیشتر جانورانی که می‌شناسیم مثل ما چشم دارند. چشم‌ها خیلی حساس و آسیب‌پذیرند و باید خوب از آن‌ها مراقبت کرد. چشم‌ها از مهم‌ترین اعضای بدن جانوران‌اند. جانوران به کمک چشم‌هایشان دنیای اطراف را می‌بینند، غذا پیدا می‌کنند، از خطر فرار می‌کنند و با دوستانشان ارتباط می‌گیرند. بسیاری از جانوران، مثل انسان‌ها پلک دارند و با این وسیله از چشم‌هایشان مراقبت می‌کنند. اما ببینیم جانوران با چه ابزارهای دیگری از چشم‌هایشان محافظت می‌کنند.

عینک آفتابی طبیعی

بعضی جانوران در جاهایی زندگی می‌کنند که نور خورشید شدید است. آن‌ها مثل ما به عینک آفتابی نیاز دارند! این جانوران نمی‌توانند عینک آفتابی را از چشم‌ها جدا کنند. برای مثال، خط سیاهی که از گوشه‌ی چشم یوزپلنگ‌ها تا دهانشان کشیده شده، نور خورشید را جذب می‌کند تا چشم یوزپلنگ آسیب نبیند. ماهی‌های اعماق دریا، لایه‌ای در چشم‌هایشان دارند که کمک می‌کند نور ناچیز اعماق دریا را بهتر دریافت کنند. این لایه، از چشم ماهی‌ها در برابر تابش ناگهانی نور هم محافظت می‌کند.

عینک شنا در طبیعت

بعضی جانوران مثل پرندگان، قورباغه‌ها و کروکودیل‌ها یک لایه‌ی شفاف به اسم پلک سوّم روی چشم‌هایشان دارند. این پرده درست مثل یک عینک شنا عمل می‌کند. برای مثال، وقتی عقاب‌ها با سرعت پرواز می‌کنند، این پرده جلوی چشم‌هایشان می‌آید تا خاک یا باد به آن‌ها آسیب نزند. کروکودیل‌ها هم وقتی زیر آب می‌روند، چشم‌هایشان را با این پرده محفوظ نگه می‌دارند.

لیسیدن به جای پلک زدن

می‌دانید چرا پلک می‌زنیم؟ پلک زدن، اشک را روی سطح چشم پخش می‌کند تا چشم مرطوب بماند. اگر چشم خشک شود، آسیب زیادی به آن وارد می‌شود. جانورانی مثل مارمولک «گکو» که پلک ندارند، چگونه چشم‌هایشان را مرطوب نگه می‌دارند؟ شاید شما روش آن‌ها را دوست نداشته باشید... مارمولک‌های «گکو» چشم‌هایشان را لیس می‌زنند!

شوینده‌ها

چشم بعضی جانوران مایع خاصی دارد که مثل شامپو چشم را تمیز می‌کند. این مایع، گرد و خاک را می‌شوید و حتی میکروب‌ها را از بین می‌برد. لاک‌پشت‌های دریایی، مایعاتی دارند که نمک آب دریا را از چشم‌هایشان پاک می‌کند. پنگوئن‌ها هم وقتی در آب شنا می‌کنند، چشم‌هایشان را با همین روش تمیز نگه می‌دارند.

چشمت را بدزد!

جانوران گاهی برای سالم نگه‌داشتن چشم‌ها کارهای جالبی می‌کنند. برای مثال، گوزن‌ها زمانی که با گوزن دیگری می‌جنگند، سرشان را پایین می‌آورند تا شاخ حریف به چشم‌هایشان نخورد. پرنددها در طوفان، سرشان را زیر بالشان می‌گذارند تا خاک توی چشم‌هایشان نرود. میمون‌ها هم در باران دستشان را جلوی چشم‌هایشان می‌گیرند تا آب توی آن‌ها نرود.

حشرات و چشمان عجیب

حشراتی مانند زنبور و مگس چشم‌های بزرگی دارند که از تعداد زیادی تکه‌ی کوچک‌تر ساخته شده‌اند. به این نوع چشم، چشم مرکب می‌گویند. این چشم‌ها یک لایه‌ی سخت دارند که مثل زره از آن‌ها محافظت می‌کند. تمیزی چشم‌های مگس و زنبور برای بهتر دیدن خیلی مهم است. بنابراین آن‌ها دائم با تکان دادن سر یا دست‌هایشان، خاک و گرده‌ی گل را از چشم‌ها پاک می‌کنند.

جانوران شب‌زی: قهرمانان تاریکی

جانوران شب‌زی مثل جغدها و گربه‌ها چشم‌های بزرگی دارند که در تاریکی خوب می‌بینند. این چشم‌ها به نور زیاد حساس‌اند. جغدها پلک‌های خاصی دارند که نور را تنظیم می‌کنند. گربه‌ها هم مردمک‌های باریکی دارند که در آفتاب تنگ می‌شود تا نور کمتری وارد چشم‌ها شود.

